

З родным словам кроў не стыне...

А. Бабаеў

КАРДОН

№3

кастрычнік
1999

Інфармацыйна – публіцыстычны бюлетэнь Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны

МЫ ХОЧАМ ЖЫЦЬ У ВОЛЬНОЙ НЕЗАЛЕЖНОЙ БЕЛАРУСІ!

З такім настроем 17 кастрычніка на масавую грамадзянскую акцыю “Марш Свабоды” выйшлі дзесяткі тысяч жыхароў і гасцей сталіцы. У руках у іх былі бел-чырвона-белыя сцягі, лозунгі, плакаты. Настрой быў прыўзняты, святочны. На плошчы Баншатор адбыўся мітынг, у рэзалюцыі якога патрабавалі да ўлад і сьпінаць уцягванне краіны ў расійскую імперыю, вызваліць палітычных вязняў, дапусціць апазыцыю да сродкаў масавай інфармацыі.

Пасля мітынгу удзельнікі “Марша Свабоды” збіраліся запесці 20-мятровы бел-чырвона-белы сцяг на плошчу Незалежнасці. Але дасягці сцяг да плошчы не ўдалося: дарогу перагарадзілі імаглікія іграгі ў камуфляжнай форме. Пачаліся прывакацыі і сутыкненні. Што баранілі людзі з дубінкамі зразумець немагчыма. Мірная дэманстрацыя не мела на мэце захоп дзяржаўнай ці яшчэ нейкай тэрыторыі. Канстытуцыйна гарантуе свабоду маніфестацый, закон толькі прадугледжвае парадок правядзення палітычнай акцыі, а забараніць ігнасе ці дэманстрацыю не дазваляе нікому. Але узброеныя дубінкамі, захаваныя каскамі, камуфляжам і пачытамі пайшлі на удзельнікаў “Марша Свабоды”, чые галовы былі захаваны толькі бел-чырвона-белымі павязкамі. Потым прымянілі газ. Набоінная закончылася поўнай расстравай. Людзі, уцякаючы, кідаліся нават у раку. Гэта на БГ паказвалі зманіфраваныя мілітэйскія запісе падзеяў: сапраўдныя бітвы камянямі. А сведкі сцвярджаюць, што натыкнуўшыся на спейназасудкі заслон, кіраўнік павярнуў калону ў абыход. Тады з-за расступіўшыся пачытоў выскачылі (нехта ж адшу загід) людзі ў камуфляжы і пачалі ханяць дэманстрантаў. А потым спрааавала псіхалогія патаўну. Гэта было добра бачна ў паказах НТВ і іншых расійскіх каналаў.

Я. Мірон

АБ ПАДЗЕЯХ 17 КАСТРЫЧНІКА У МІНСКУ.

Некалькі дзён запар беларускае тэлебачанне пракручвала эпізоды мінскай драмы 17 кастрычніка і смакавала на ўсё лады “пракол” апазыцыі. Нівоздзі з каментарыяў нават не паспрабавалі выказаць меркаванне, якое б адразнівалася ад афіцыйнага. З экрану ад бясконых паўтораў, здавалася, абрушваліся камінады. Чого толькі не нагаварылі прадэманстрантаў: і “падтрыманыя басвікі”, і “п’яныя хуліганы”, і “атрымаўшыся долары” за ўдзел у акцыі пратэсту. Асабліва згійўляла несумадзенне колькасці дэманстрантаў: запаруджаныя людзі вуліца на якой відэааона дзсяткі тысяч чалавек і афіцыйны каментарый: “некалькі тысяч”.

Што ж адбылося на самой справе ў Мінску?

Наша жыццё пагарыаецца з году ў год, а апошнім часам з месця ў месці. Большасць людзей даўно ўжо за рысай беднасці. Напружанае у грамадстве расце. Павялічвае напружанасці і паспелінае аб’яднанне з Расіяй, да якога імкнецца пўная частка “маючых”, якая вычарпала свой патэнцыял у межах Беларусі і хоча накіраваць Расіяй. Гэта і ёсць тая запалка, якую можа выкарыстаць любая апазыцыя. Калі чалавеку нешта сесці, калі ў яго няма грошай купіць адзенне ці абытак, а яго яшчэ цягнуць аб’ядноўвацца з краінай, якая не можа вырашыць сваіх унутраных праблем, якая вядзе вайну на сваёй тэрыторыі, - чалавек выйдзе на вуліцу. Пажылыя людзі, якія бачылі вайну і іншыя цяжкія часы, прыняклі цярпесці. А моладзь хоча жыць лепш ужо сёння. Яна бачыць побач раскошнае жыццё “маючых”. Яна разумее, што не ў самастойнасці першапрычына гаваротнага жыцця. Менавіта таму большую частку сярод тых, хто выйшаў 17 кастрычніка на вуліцы Мінска, складала моладзь. Яны выйшлі на вуліцы з усмешкамі на тварх, спявалі песні, скандыравалі “Жыве Беларусь!”. Гэта добры знак таго, што сітуацыя ў краіне абавязкова некалі пераменіцца, таму што падрастанючаму пакаленню такое жыццё, як зараз, не падабаецца.

На жаль культурнага выхавання і вытрымкі нашай моладзі не хапае. Намер быў праісці вуліцамі сталіцы, каб заявіць аб сваёй нязгодзе з існуючым становішчам тым, хто даўсё да яго. Але ўладу трымаючыя не далі людзям магчымасць выказаць свой пратэст.

Не было ніякіх “басвікоў”. Завязаныя твары юнакоў сведчаць не аб прыналежнасці да басвікоў. Проста яны не хочунь быць апазыцыяй і выключанымі з навучальных устаноў, у якіх вучацца. Горкі вопыт: напярэдняй затрыманніаў навучнў іх хадзіць цеснымі пароніамі, узяўшыся за рукі, каб міліцыянты на малгі выхадзіць з патаўну і запіхнуць у варанок асобнага безабароннага чалавека. Не было загадзя падтрымваных бандыцкіх атыбутаў: панаву, касцягаў, заточак і г.д. Зброяй дэманстрантаў сталі кавалкі тратуарнай пліткі ад разабранай лесвіцы, якую пібы спецыяльна накінулі ў гэтым месцы рамонтнікі. Кавалкі гэтай пліткі і паліцелі ў бок міліцыянтаў, калі тыя сугольным хаслонам перагарадзілі шлях і пачалі ханяць асобных удзельнікаў ігнасе. Трэба ведаць псіхалогію, юнакі не маглі моўчкі адсесці ўбок, калі пачалі ханяць тых, хто толькі што ішоў з імі побач. Людзей спраааавалі ўзяцца за камяні.

Моладзь – будучыня Беларусі. Але на вуліцы выйшла не толькі моладзь. У першых шэрагах відаць было і сівых галовы журналіста-прааабароны Валерыя Шчукана, кінарэжысёра Юрыя Ханчаванскага і іншых. Наогул, людзей станага ўзросту сярод дэманстрантаў было не менш паловы. А тое, што ёсць людзі, якія не пабояліся выйсці з пратэстам супраць праводзімай палітыкі ўлад, дае надзею, што жыццё будзе лепшым, што Беларусь жыве і будзе жыць.

Г. Станкевіч

ВЕТЭРАНУ

Скажы, паноўны ветэран,
Вайны мінулай знаўшы ліха,
І гвалт, і боль пякельных ран,
Чаму цяпер сядзіш ты ціха,

Калі над нашым родным мірам
Прывід фашысцкі зноў пастаў,
Бо Гітлера сваім кумірам
Наш прэзідэнт услых назваў.

Ад слоў ягоных сэрца стыне.
Ты ж бачыў, колькі гора, слёз,
Крыві, канцлагераў, Хатыняў
Шалёны Гітлер нам прынес.

А сёння свет перавярнуўся
І той, хто ворагам нам быў,
Аказваецца, у Беларусі
Сабё прыхільніка набыў.

Як той быў “ісціны арыец”,
Так гэты “існы славянін”.
З народам раіцца любілі,
Ды каб камандаваў адлін.

Наш дакамандаваўся зрышты,
Патопіць, пэўна, карабель.
Як хочаш ці, як хочаш еш ты
На той місьён, што як рубель.

...Маўчыць сівелы ветэран.
У кашалку ў яго не густа.
А цэны, як азрапан,
Ляцяць угору, каб ім пуста.

В. Грукун

ЗА НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ БЕЛАРУСІ

У незалежным друку з’явіўся адкрыты ліст кіраўнікам буйнейшых міжнародных арганізацый (ААН, ЮНЭСКА, АБСЕ, МВФ і кіраўнікам дзяржаў Вялікай Васмёркі), падпісаны шэрагам знакамітых людзей Беларусі: літаратараў, навукоўцаў, мастакоў, педагогаў, юрыстаў, святароў. Не будзе перабольшаннем сказаць, што сярод падпісантаў – цвіт нацыі, яе інтэлігенцыя, адукаваныя, дасведчаныя людзі. Невялікі аб’ём білетэгія не дазваляе перадрукаваць ліст цалкам, прыводзім яго ў скарачаным выглядзе:

“ У 1994 годзе кіраўнікі Вялікабрытаніі, ЗША і Расіі падпісалі Мемарандум аб гарантыях бяспекі для Беларусі, якая абавязалася вынесці са сваёй тэрыторыі ядзерныя ўзбраенні. Паноўныя бакі бралі на сябе абавязаньствы павяжаць палітычную незалежнасць Беларусі, яе суверэнітэт. Аднак ці не забыты гэты Мемарандум сёння, калі ў Беларусі ўмацоўваецца дыктатарскі рэжым, які пачаў прасіць сваю пражу пасля канстытуцыйнага перавароту 1996 года, учыненага А. Лукашэнкам.

Беларусь – адзіная еўрапейская краіна, дзе практычна паралізавана дзейнасць легітымнага органа заканадаўчай улады Вярхоўнага Савета.

Сёння паспелішва фарсіроўка аб’яднанне Расіі і Беларусі, што будзе азначаць для апошняй страту незалежнасці.

А. Лукашэнка публічна прызнаваўся ў сімпатыях да гітлераўскага рэжыму ў Германіі і ў даверы дыктатару Югаславіі Слабадану Мілошавічу. Утварэнне адзінай дзяржавы дазволіць А. Лукашэнку пазбегнуць адказнасці за палітычныя авантурызм і эканамічныя страты, нанесеныя ім Рэспубліцы Беларусь.

Нядаўна надрукаваны праект Саюзнага дагавору. Лёс беларускага народа спрабуюць вырашыць у абход ягоных правоў. Душацца любыя прагматы супраць нішчэння суверэнітэту, нішчэння асноваў беларускага этнасу, выводзіцца з ужытку беларуская мова, у дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі не дапускаюцца людзі, якія знаходзяцца ў апазіцыі да кіруючага рэжыму.

Мы просім у Прэзідэнта Расіі садзежання ў надрукаванні гэтага ліста і папрабум выканання сваіх абавязанстваў у адпаведнасці з Мемарандумам.

Наш настойлівы заклік: дапамажыце знайсці інструмент для вынілізаванага ўтаймвання дыктатарскіх нарываўняў А. Лукашэнка і абароны суверэнітэту Рэспублікі Беларусь. Надтрымайце нашы ініцыятывы па аднаўленні дэмакратычных нормаў жыцця”.

Над лістом 95 подпісаў сярод якіх **Васіль Якавенка, Генадзь Бураўкін, Янка Брыль, Рыгор Барадулін, Святлана Алексіевіч, Уладзімір Арлоў, Артур Волскі, Аляксей Марачкін, Юрый Хапчачацкі, Іван Нікітчанка** і іншыя.

КАМУ ПАТРЭБЕН ГЭТЫ САЮЗ?

Саюз двух дзяржаў – важная палітычная падзея. Таму адразу узнікае два пытанні: “Каму ён выгадны?” і “Каму ён патрэбны?”.

Народу Расіі, Расійскай дзяржаве? – Аднозначна не. З’яўленне новага палітычнага фарміравання можа расхістаць квёлюю федэратыўную канструкцыю і прывесці да яе развалу.

У эканамічным плане Расія і так можа мець ад Беларусі ўсе магчымыя выгоды. Новых яна не прыдбае, а клопатаў прыбавіцца. У ваенным плане – таксама.

Ці выгадны дагавор Беларусі? – Таксама не. Працавіты беларус будзе вымушаны выдзяляць частку сваіх грошай і прадуктаў, каб кінуць іх у расійскую прорву. Эканамічнае супрацоўніцтва і гандаль можна наладжваць і без страты незалежнасці.

Каму дагавор патрэбны?

* * *

**А Беларусь не памірае,
Яна жыве і будзе жыць,
Хоць і не раз яе вандалы
Распяць хацелі на крыжы.
Ды Беларусі воблік светлы
Плыве праз дні і праз вякі:
Дзяўчынкі ў лузе сярод кветак
З вачыма, быццам васількі.**

А. Бабаед

Толькі палітыкам. Расійскім дзяржаўнікам, каб перад выбарамі зарабіць лішнія галасы, і беларускім – каб паспрабаваць прымерыць расійскі трон і не адказваць за развал, учынены ў Беларусі за апошнія пяць гадоў.

А народу можа наабыячаць, што пасля падпісання дагавору ў Беларусь пацякуць малочныя рэкі. (Адкуль?). Народу вельмі хочацца верыць у казку.

Цяпер да тых, хто спяшаецца падтрымаць дагавор. Вы ўжо сёння можаце запісацца дабравольцамі ў Чачню са сваімі сынамі, унукамі, пляменнікамі. Ці вы мяркуеце, што атрымаеце міску пахлёбкі, а ваяваць будучы іншыя?

Вось і ўся казка пра вялікую інтэграцыю, якая пагрэбна аднаму чалавеку.

Х.Жэлянаў

СВЯТА ЧАКАЛИ 70 ГАДОЎ

У дзень адкрыцця касцёлу

У верасні адбылося ўрачыстае адкрыццё касцёла Святой Тройцы ў гарадскім пасёлку Ула. Цёплы восенскі дзень, уснапаная кветкамі вуліца, радасныя ўсёмішкі на тварах людзей, урачысты і ўзнёслы настрой, аб'яднаўшы прысутных. – сапраўднае доўгачаканае свята для вернікаў-каталікоў, якія набліжалі гэта свята, як маглі.

Чакалі гэтага свята амаль семдзесят гадоў, з тых далёкіх трыдцатых, калі савецкай уладай касцёл быў ператвораны спачатку ў зернясховішча, а пасля ў клуб. Многія і не дачкаліся, напрыклад мае бацькі, якія ляжаць на каталіцкіх могілках на правым беразе Дзвіны, якая насупраць касцёла. Клуб згарэў і пашкоджаны будынак ад якога, засталіся толькі сцены, стаў закінуты і забыты, пакуль не прыехаў у гэтыя мясціны Ксёндз Мечыслаў Янчышын. Сам ён напаяк. На беларускай зямлі адчувае сябе місіянерам. Прапазольнасць і адданасць выбранай справе айца Мечыслава здзіўляе і заслугуе на найвышэйшай наваці і падзякі. За кароткі час ён аднавіў касцёл у Лепелі, потым узяўся за ўзвядзенне капліц і наведзенне парадку на каталіцкіх могілках у розных вёсках. Адначасова рыхтаваўся да рэстаўрацыі Ульскага і Ушацкага касцёлаў. І ўсюды, невядома як паспяваючы, збіраў вернікаў і праводзіў службу.

Аднаўленчыя работы вяліся ў Уле амаль пяць гадоў. Ахвяравалі, хто колькі мог. Ксёндз Мечыслаў не толькі арганізуюваў працу і кіраваў, але і сваімі рукамі зрабіў вельмі шмат. Галоўнае ж, што ён адрадіў веру, стварыў супольнасць людзей, аб'яднаных адзінай мтай і надзеяй, стаў для гэтых людзей і духоўнікам, і абаронцам, і даршчам. Прыхаджане вельмі любяць і паважаюць свайго святара. У гэтым я пераканалася, гутарачы з многімі сваімі землякамі. Напрыклад, калі трэба было аднавіць алтар, Ксёндз папрасіў вернікаў, ідуць у касцёл, прыносіць усяго на алной цагліне. І неабходная колькасць хутка была сабраная. Кажуць, Ксёндз наведваў хату кожнага свайго прыхаджаніна, ведае да драбінці іх гаротнае жыццё і вельмі спачувае людзям.

Да адкрыцця касцёла ўсе рыхтаваліся ўсхвалявана і старанна. Радасць каталікоў прыехаў раздзяліць Кардынал Казімір Свёнтэк, дарогу якому выслалі жывымі кветкамі. Народу сабралася столькі, што старадаўняя сцены не маглі змясціць усіх жадаючых. Кардынал асвятіў касцёл і благаславіў прысутных.

Кардынал Казімір Свёнтэк – першы і адзіны кардынал на ўсходнеславянскіх краінах. Ён прайшоў жудасныя выпрабаванні сталінскіх рэпрэсій, двойчы быў у лагерах, зведваў там і голад і здэк (пяцьдзесят дзевяці начных допытаў запар, прыгавор да расстрэлу), але ад веры не адмовіўся і вера дапамагла яму выйсці жывым і не зломленым з ГУЛАГскіх жорнаў. Цяжкасці і выпрабаванні не загубілі любоў да простых людзей у душы гэтага вялікага чалавека, ён і сёння праявляе служыць Богу, касцёлу і духоўнаму адраджэнню народа. Зараз кожную нядзелю ў касцёле збіраецца болей ста вернікаў. Служба пачынаецца а палове другой гадзіны, але людзі збіраюцца за гадзіну, гадзіны за дзве да пачатку.

Адчыняе касцёл памочніца ксяндза Ада Іосіфаўна Мартынава. У яе шмат абавязкаў. Заўсёды сярод першых і старшыня касцёльнага камітэта Змілія Іванаўна Ермаловіч, негледзячы на тое, што дабірацца гэтай 75-гадовай жанчыне даводзіцца за штыц кіламетраў часцей за ўсё пешшу. Змілія Іванаўна радуе сваёй руплівасцю, шчырасцю, самазданай бескарыслівай прапавістанню. Прыязджае з Бешанковічаў Ганна Пятроўна Кірмша, якую большасць з нас добра ведае як збубнога ўрача. Ганна Пятроўна раскажала, як калісь бацька прывёў яе да разбуранага касцёла і сказаў: «Я можа і не дажыву, а ты абавязкова дачакайся, калі тут зноў будзе храм». Яна дачакалася і нават выступіла з іранічнай прамовай на ўрачыстым адкрыцці. Пра многіх хочацца ўспомніць пайменна. Напрыклад, жыхарка вёскі Шапегі Мальвіна Шаняка ахвяравала ў касцёл вялікі прыгожы дыван. Нэля Барысевіч з Карлону і яе сяброўка Марыя з Мікалаева абсалютна дарожку да ўваходу ў касцёл ялоўшам. У касцёл нясуць самыя прыгожыя кветкі са сваіх палісаднікаў. Пра ўсіх на жаль не раскажаш, ды і робяць яны гэта не для славы і папаны, а ад чыстага сэрца.

Ксёндз вядзе службу на беларускай мове. Вернікі спяваюць рэлігійныя песні і малітвы таксама па-беларуску. Гучыць арган. Дарэчы, айцец Мечыслаў запрашае жадаючых і маючых здольнасць асвойваць гэты інструмент, каб замяніць прыезжую арганістку.

Я была ў касцёле напярэдні дзень памяці продкаў – свята Дзяды. Адзіны толькі пералік месаў, дзе айцец Мечыслаў навінен адежыжыць. Святому імяні і памянальныя малітвы на могілках, уражвае: Лепелі, Ула, Ушацы, Мікалаева. Бубалі і яшчэ з дзесятак вёсак, якія трэба наведваць, бо ў кожнай яго чакаюць вернікі.

Ксёндз Мечыслаў марыць зрабіць яшчэ вельмі шмат па аднаўленню касцёла, напрыклад зрабіць падлогу з мармуровай крошкі, пабудаваць невялікі лакайчык для споведзі, а можа і аднавіць дзве 25-мятровыя вежы, якія першапачаткова ўзвышчаліся над касцёлам і ўсім наваколле. І ніхто ўжо не сумняваецца – адноўніць, з Божай і народнай дапамогай.

«Як Вы рыхтуецеся да сваіх нядзельных пропаведзяў, пра што больш за ўсё хацела сказаць людзям?» – спытала я ў айца Мечыслава падчас нашай размовы. Вось як ён адказаў: «Я не рыхтуюся да пропаведзяў, як настаўнік да ўрока, не чытаю іх на панерцы, а кажу тое, што думаю, беручы тэмы са Святога Евангелля. Галоўная мэта маіх пропаведзяў і ўсёй маёй працы – выкінуць ниянавіць з людскіх сэрцаў і змясціць у іх любоў праз любоў да Хрыста. Без гэтай замены жыццё не можа змяніцца ў лепшы бок».

Вялікі дзякуй айцу Мечыславу за шчырыя словы і за тую працу, якую ён робіць.

Валянціна Гракун

Частка чацьвёртая. ЦІ НАКОРМЯЦЬ НАС ФЕРМЕРЫ ?

Калі я пачаў глыбей аналізаваць стан спраў у калгасным земляробстве, то хажуўся: з 50 механізатараў, якія працуюць у калгасе, толькі каля 10 чалавек выконваюць асноўныя палявыя работы: аруць, сеюць, маюць. Астатнія працуюць “з прычэпам” іх праца тасам патрэбна і надарна аплочваецца, але не лічыцца асноўнай. З’яўляецца кантынгент механізатараў, якія не умеюць і не хочуць выконваць ніякую іншую кваліфікаваную працу.

Плошча пашні ў сярэднім калгасе каля 2 000 гектараў. На кожнага з працуючых дзесяці механізатараў, такім чынам, прыходзіцца па 200 га ворыўнай зямлі. Частку гэтай зямлі займаюць шматгадовыя травы. З астатняй спраўляюцца ўсё тыя ж дзесяці механізатараў.

Што замянае перадаць ім зямлю, якую яны фактычна апрацоўваюць, а заадно і тэхніку з наборам сельгасмашын? Для гэтых людзей трэба захаваць кааператывы па сушы зэрна, рамонту тэхнікі, запраўцы ГЗМ і іншаму абслугоўванню. Сабекошт прадукцыі адразу рэзка знізіцца, стане меней п’янства і крадзяжоў. А уралжай павянін узрасці.

Навошта ж мудрыць з рэформамі, крычаць на ўсё свет, што без калгасаў мы памром з голаду? Калгасы і саўгасы ўжо стварылі харчовую праблему. Трэба зняць з працуючага чалавека калгасныя пугі, даць яму зямлю і тэхніку, дазволіць яму самому распараджацца вынікамі сваёй працы і тады мы ўбачым, на што здольны мужык-беларус.

А каб не памыліцца ў выбары тых дзесяці хлонцаў, трэба пакапацца ў калгасных бухгалтарскіх панерах, яны пакажуць, хто стане сапраўдным гаспадаром на зямлі.

Небасяку для гэтай рэформы асабіста я бачу толькі з боку праваднікоў рэформы. Яны ўжо столькі разоў знаходзілі магчымасць не даць простаму чалавеку стаць гаспадаром, бо тады ж губляецца іхняя роля – кіраваць і дзяліць. Механізатарам-фермерам наглядчыкі зусім не патрэбны.

Фермеры кормяць увесь свет. Думаю, і нас пракормяць.

Г. Станкевіч, у мінулым аграрнік

БЕШАНКОЎСКАЯ БРАМА

Нашы продкі на ўездах у гарады рабілі вароты (брамы), каб перакрыць дарогу ворагу. Гэтыя збудаванні ўяўляюць гістарычную цікавасць, але пра ўзвядзенне новых штоś не чуваць. Толькі ў Бешанковічах на вуліцы Маладзёжнай пабудавалі жалезныя “вароты”, перагаралдзіўшы ў двух месцах уезд з боку вуліцы Урыцкага. Цяпер ні аўтобус, ні трактар, ні нават рэанімацыйны ці пажарны аўтамабіль у гэтыя вароты не ўедуць, вышыня не дазваляе. А калі трэба мэблю перавезці ці кантэйнер з чыгункі – шукайце аб’езд. Вядома, аб’езд знайшлі тут жа побач, паглядзіце, якія катяны разбілі травяны муроў пал лінамі, хутка мабыць і самі ліпы пасохнуць, алтопчунь ім карэнін. Дык ад якіх ворагаў адгаралдзілі Маладзёжную? Чыё самадурства выстаўлена на агульны агляд у такім людным мікрааіраёне? На тыя вароты ўжо і знакі дарожныя навісілі “уезд забаронены”. Вуліца ёсьць, а ўезд не я няма!

Ад некаторых жыхароў я чула, што вароты паставілі, каб вялікія машыны не разбівалі асфальт. Але ж “кірпіч забараняе ўезд для ўсіх. Атрымліваецца, як у тым анекдоте пра супрацоўніка ДАІ, які адмовіўся ад ганаровай граматы і прэміі і папрасіў, каб яму лепш далі пастаяць ля знака абмежавання хуткасці “20км”. Яшчэ адзін жыхар казаў, што вароты паставілі, каб не спыняліся на начлег каля дамоў вадзіцель-дальнабойшчыкі (няўжо іх шмат заязджае ў Бешанковічы?). Калі так лічыць, дык некаму захацца і легкавікі да дамоў не падпусціць, няхай не псеюць павестра і не перашкаджаюць пешаходам. А можна пайсці далей, апусціць вароты да вышынні свайго росту, напрыклад 1,5 метра. А хто вышэйшы – няхай шукае абход ці прыгінаецца. У гісторыі ўжо быў такі стандартызатар, яго імя Пракруст. А мы ж прывыклі і абход шукаць і прыгінацца.

В. Гракун